

BIJ HET BEGIN VAN DE 79^E JAARGANG

Ofschoon de Redactie weet, dat een ieder zich heden ten dage op allerlei gebieden steeds weer voor kostenstijgingen gesteld ziet en mededelingen te dien aanzien min of meer gelaten voor kennisgeving aanneemt, is het haar toch niet licht gevallen, in de jongste november-aflevering een verhoging van de abonnementsprijs voor 1972 te hebben moeten aankondigen. De lezer zal evenwel hebben begrepen – en dat is in de desbetreffende aankondiging ook duidelijk tot uitdrukking gebracht – dat uitsluitend de externe kostenstijgingen in het abonnementstarief worden doorberekend. Het Tijdschrift streeft uit de aard der zaak geen winstbejag na; het kan zich echter ook niet veroorloven, met verlies te werken en daarom was aan de genoemde doorberekening in deze economisch onzekere tijd niet te ontkomen.

Afgezien echter van een zekere bewolking aan de staathuishoudkundige horizon, waarvan de consequenties onvoorspelbaar zijn, mag de Redactie met voldoening constateren dat zij, wat de bijdragen van auteurs betreft, geen reden tot klagen heeft. Integendeel, in toenemende mate profiteert het Tijdschrift van de wetenschappelijke activiteiten aan de vijf universiteiten, waar tandheelkunde wordt onderwezen. Voortdurend bereiken de Redactie publikaties, waarvan het wetenschappelijke gehalte wordt gewaarborgd door het bovenschrijft „*Uit de afdeling...*”. Daardoor is langzamerhand het karakter van het Tijdschrift ook niet onaanzienlijk gewijzigd. Was het vóór de Tweede Wereldoorlog nog zo, dat menig practicus er behoefte aan had, in de Tijdschriftkolommen mededeling te doen van eigen ervaringen in de praktijk of van een door hemzelf ontwikkelde verbetering in een technische methode, thans is men blijkbaar onder de invloed van al dat wetenschappelijke geweld veel beschroomder geworden.

Een verarming? Ongetwijfeld, want daarmee gaan stellig zaken verloren, waarvan kennisneming, resp. nader onderzoek de moeite waard zouden zijn geweest. Het is evenwel een onontkoombare ontwikkeling: de instelling is over de gehele linie veranderd en bijna niemand waagt het meer iets te publiceren, zonder zeker te zijn dat zijn mededeling of pleidooi met voldoende wetenschappelijke argumenten is omkleed. Desondanks houdt de Redactie zich bij voortduring voor inzending van mededelingen in bovengenoemde zin aanbevolen.

De verhoogde toevoer van kopij uit de universiteitslaboratoria en -klinieken heeft echter een keerzijde: soms moeten schrijvers wel eens langer op de verschijning van hun geesteskinderen wachten dan hun lief is. Een enkele maal bereiken de Redactie ook wel eens tekenen van een zeker ongeduld. Zij wil hier daarom met nadruk verklaren, dat zij steeds doet wat in haar vermogen is om naar een redelijke verschijningsdatum op basis van een eerlijk gekozen volgorde te streven. Zij wordt daarbij hoogstens beperkt door het feit dat zij een redelijk evenwicht dient te bewaren tussen omvang en abonnementsprijs van het Tijdschrift. Ook is haar verlangen, elk nummer een zo gevarieerd mogelijke inhoud te geven, begrijpelijk. De Redactie vraagt dus het nodige begrip en vertrouwen van de inzenders van kopij.

Overigens, meer dan één vaderlandse auteur zijn de grenzen van het eigen taalgebied al te eng geworden, met als gevolg dat zij hun heil zoeken in buitenlandse, meer in het bijzonder Amerikaanse, periodieken. Deze hebben veelal weer het nadeel van nog aanzienlijk langere wachttijden. Om nu aan het verlangen van een groter taalgebied tegemoet te komen, geeft de Redactie op gezette tijden een „Engels nummer” uit, met publikaties die voor het merendeel ook in de Nederlandse afleveringen – en dan natuurlijk in de eigen taal – verschijnen. Zo'n Engels nummer wordt aan een groot aantal bibliotheken over de gehele wereld gezonden. Deze maatregel om Nederlandse auteurs van belangrijke wetenschappelijke artikelen als vrucht van eigen onderzoekingen, in het buitenland te presenteren, wordt blijkens ontvangen reacties, op prijs gesteld.

Op het gebied van het postacademisch onderwijs heeft een wetenschappelijk vakperiodiek een belangrijke taak te vervullen. Die gedachte heeft de Redactie van dit Tijdschrift ook steeds voor ogen. Ziet zij haar bedoelingen elk jaar weer verwezenlijkt? Wanneer zij bij wijze van terugblik de afgelopen jaargang zo eens doorbladert, dan constateert zij niet zonder voldoening dat 11 ogenschijnlijk weinig omvangrijke afleveringen een schat van nuttige informatie op allerlei gebied bevatten. Deze maakt het ook de lezer, die weinig gelegenheid heeft wetenschappelijke bijeenkomsten en cursussen te volgen, mogelijk, zijn vak redelijk bij te houden. Natuurlijk blijven er leemten, maar men moet ook bedenken dat de Redactie enerzijds afhankelijk is van het spontane aanbod aan kopij, anderzijds welis-

waar haar best doet – o.a. in de rubriek *Excerpta odontologica* – om door eigen bijdragen, aangevuld met die van trouwe medewerkers, in bestaande leemten te voorzien, doch dat haar vermogens ook maar beperkt zijn. De oogst aan belangwekkende publikaties in de wereldliteratuur is zó groot dat alleen een uitgebreide staf van – ten dele gespecialiseerde – medewerkers toereikend zou zijn, om de daaruit te putten nuttige informatie aan de lezers door te geven. Mochten er zich onder de lezers dus enkelen bevinden, die tijd en lust hebben, het postacademische karakter van het Tijdschrift te helpen versterken door bijdragen te leveren voor de rubriek *Excerpta odontologica*, laten zij dan niet schromen zich met de redacteur Lamers in verbinding te stellen.

Zo hoopt de Redactie ook dit jaar de lezer weer van de nodige informatie te voorzien. Zij wil slechts op één punt afwijken van de tot nu toe gevolgde methode van publikatie.

Men kan nl. de inhoud van elke aflevering in principe in twee categorieën splitsen: 1. bijdragen van auteurs en 2. bijdragen van of vanwege de redactie (dus boekbesprekingen, bijzondere onderwerpen, excerpten, berichten, etc.). Wat nu de eerstgenoemde categorie betreft, heeft zij altijd onderscheid gemaakt tussen verschillende rubrieken: oorspronkelijke bijdragen, klinische lessen, casuïstiek, uit en voor de praktijk, etc. Dit

onderscheid werd bovendien in dier voege geaccentueerd, dat de oorspronkelijke bijdragen in een groter corps (= grootte), de zgn. 10-puntsletter, werden afgedrukt dan de overige. Afgezien van het feit dat ten aanzien van de andere bijdragen een zekere discriminatie dreigt binnen te sluipen, is het soms moeilijk te bepalen voor welke rubriek een auteur zijn bijdrage bedoeld had. Ten slotte is het gemaakte onderscheid vrij willekeurig. Daarom heeft de Redactie besloten de rubricering in de eerstgenoemde categorie af te schaffen en de bijdragen van auteurs (voor zover niet vallend onder de afzonderlijke rubriek „Ingezonden”) alle in dezelfde lettergrootte te laten zetten. In de tweede categorie wordt niet alleen de gangbare rubricering, maar ook de bijbehorende lettercorpsen, gehandhaafd.

Moge het Tijdschrift ook in het nieuwe jaar weer voldoen aan zijn voornaamste opdracht: het geven van postacademische informatie. De Redactie is er zich echter van bewust dat het Tijdschrift ook andere lezerskringen kent dan alleen die der vakgenoten. Die, welke gevormd wordt door de studenten, bestaat al jaren en zij breidt zich gestadig uit. Thans is er ook die van de mondhygiënisten: deze categorie heet de Redactie in het bijzonder welkom. In de hoop dat ook de vertegenwoordigsters van dit nieuwe beroep in het Tijdschrift zullen vinden wat zij ervan verwachten, wenst de Redactie aan allen het beste toe voor 1972.

ENIGE ASPECTEN VAN DE POSTNATALE ONTWIKKELING VAN DE SCHEDEL MET SPETEN IN HET GEBIED VAN DE LIP, DE KAAK EN HET VERHEMELTE*)

*Uit de kliniek
voor Mondheekunde
en Chirurgische prothetiek
(Wilhelmina Gasthuis)
van de Universiteit
van Amsterdam.
Hoofd: Prof. M. Hut.*

G. J. SCHADE

Inleiding

Groei is meetbaar door veranderingen in de grootte. Ongelijkmatige veranderingen geven een verandering in de vorm. Gegevens omtrent de grootte, de vorm en de ruimtelijke verhouding van de delen van het hoofd

kunnen volgens drie verschillende methoden bestudeerd worden, nl. door middel van:

1. De *craniometrie*, dit is het meten van de schedel.
2. De *cefalometrie*, dit is het meten van het hoofd.
3. De *röntgenologische cefalometrie*, dit is het meten, meestal met behulp van laterale schedelfoto's.

*) In aansluiting op het artikel: „De embryonale schedel en de schedel met spleten in de lip, de kaak en het verhemelte” (Ned. T. Tandheelk. 78 (1971), december, pag. 439–443).

Het onderzoek van de schedels bij pasgeboren kinde-